

T.C.
ÇANAKKALE
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070
KARAR NO : 2026/662

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanlığı
VEKİLİ : Av. Zühal SİRKECİOĞLU DÖNMEZ - (E-tebligat)

DAVALI : Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı - (E-tebligat)
VEKİLİ : Av. [REDACTED]

MÜDAHİLLER (Davacı yanında) : 1-İDA Dayanışma Derneği
Cevat Paşa Mah. Belediye İş Mrk. No:66 - Merkez/ÇANAKKALE
2-TMMOB Mimarlar Odası Çanakkale Şubesi - (E-tebligat)

MÜDAHİL (Davalı yanında) : Türk Altın İşletmeleri Anonim Şirketi - (E-tebligat)
VEKİLİ : Av. [REDACTED]

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarında, H17-d4 pafta, 116,16 ha sınırları içerisinde Koza Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan S:201001197 ruhsat numaralı " *Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi*" hakkında, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesi gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca verilen ve 17/09/2025 tarihinde internet sitesinde yayımlanan "**Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu**" kararının; hukuka aykırı olduğu, anılan kararın hiçbir değerlendirme yapılmadan verildiği, kümülatif etki değerlendirmesi yapılmadığı, proje alanının 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planında "Orman Alanı", "Tarım Alanı" ve "Su Yüzeyleri" gösteriminde kaldığının tespit edildiği, aynı zamanda proje alanının Çanakkale'nin tek içme ve kullanma suyu kaynağı olan Atikhisar Barajına 1,4 km yakınlıkta olduğu, alanda 12'si endemik 303 bitki türü, 82 kanatlı ve 25 memeli türü bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usule yönelik olarak; davanın ehliyet ve süre yönlerinden reddi gerektiği, esasa yönelik olarak ise; dava konusu işlemin hukuka uygun olarak tesis edildiği, ÇED raporu ve eklerinin incelenmesinden anlaşılabileceği üzere davaya konu ÇED olumlu kararının alınması için çevre mevzuatının bütün gerekliliklerinin yerine getirilmiş olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

DAVACI YANINDA MÜDAHİLLERİN

BEYANLARININ ÖZETİ : Davaya konu ÇED olumlu kararının; hiçbir değerlendirme yapılmadan verildiği, kümülatif etki değerlendirmesinin yapılmadığı, bölgede kurulacak olan maden ocağı işletmesi ile doğal kaynakların yanı sıra vatandaşların geçim kaynaklarının da gün geçtikte yok olacağı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

DAVALI YANINDA MÜDAHİL

BEYANININ ÖZETİ : Usule yönelik olarak; davacının hukuki menfaatinin ve dava ehliyetinin bulunmadığı, davanın süresi içerisinde açılmadığı, esasa yönelik olarak ise; davaya konu ÇED olumlu kararının ÇED Yönetmeliği de dahil tüm mevzuata uygun olarak, gerekli değerlendirmeler ve ayrıntılı çalışmalar yapıldıktan sonra verildiği, bu nedenlerle davanın reddi gerektiği ileri sürülmektedir.

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Çanakkale 1. İdare Mahkemesince, üye Tuğçe CANDAN DALYAN'ın karşı oyuna karşın, Başkan Derviş YILDIZOĞLU ile Üye Ülkü ÇARDAKÇI'nın oy çoğunluğuyla davacı yanında davaya müdahale isteminde bulunan TMMOB Mimarlar Odası Çanakkale Şubesinin, yanında müdahil olmak istediği taraf yanında davaya katılmasında hukukî yararının bulunduğu anlaşıldığından, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31'inci maddesinin atıfta bulunduğu Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 66 ve 67'nci maddeleri uyarınca **müdahale istemi kabul** edilerek ve **davanın ivedi yargılama usulüne tabi** olması dolayısıyla 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi uyarınca dava dosyasının tekemmül ettiği görüldüğünden, usul ekonomisi ilkesi gereği yürütmenin durdurulması istemi hakkında karar verilmeksizin ve davalı idare ile davalı idare yanında müdahilin usule yönelik itirazları yerinde görülmeyle dava dosyası incelenmek suretiyle işin esası hakkında gereği görüldü:

Dava; davacı tarafından, Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarında, H17-d4 pafta, 116,16 ha sınırları içerisinde Koza Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan S:201001197 ruhsat numaralı " *Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi*" hakkında, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesi gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca verilen ve 17/09/2025 tarihinde internet sitesinde yayımlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamak amacıyla yürürlüğe konulan **2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 2'nci maddesinde**; çevresel etki değerlendirmesi, gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmalar olarak tanımlanmış, **10'uncu maddesinde ise**; gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmelerin, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlü oldukları, Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemeyeceği; proje için yatırıma başlanamayacağı ve ihale edilemeyeceği, çevresel etki değerlendirmesine tâbi projeler ve stratejik çevresel değerlendirmeye tâbi plân ve programların ve konuya ilişkin usûl ve esasların Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hükümlerine yer verilmiştir.

Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenlemek amacıyla yukarıda anılan 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 10'uncu maddesine dayanılarak hazırlanan ve 29/07/2022 tarih ve 31907 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren **Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin (davaya konu işlemin tesis edildiği tarihte yürürlükte bulunan haliyle) 4'üncü maddesinde**; çevresel etki değerlendirmesi olumlu kararı; çevresel etki değerlendirmesi raporu hakkında Komisyon tarafından yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararı olarak tanımlanmış, **6'ncı maddesinde**; "(1) Bu Yönetmelik kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek veya tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeleri için; ÇED Başvuru Dosyasını ve ÇED Raporunu, Çevresel Etkileri Ön İnceleme ve Değerlendirmeye Tabi Projeleri için de Proje Tanım Dosyasını, Bakanlıkça yeterli verilmiş kurum/kuruluşlara hazırlatmak, ilgili makama sunulmasını sağlamak ve proje kapsamında verdikleri taahhütlere uymakla yükümlüdürler. (2) Kamu kurum/kuruluşları, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

sürecinde proje sahiplerinin veya Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşların isteyeceği konuya ilişkin her türlü bilgi, doküman ve görüşü vermekle yükümlüdürler. (3) Bu Yönetmeliğe tabi projeler için "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararı veya "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez. Ancak bu durum söz konusu teşvik, onay, izin ve ruhsat süreçlerine başvurulmasına engel teşkil etmez." düzenlemelerine, **14'üncü maddesinde ise**; "(1) Komisyon tarafından incelenerek son şekli verilen ÇED raporu, halkın görüş ve önerilerini almak üzere, Bakanlık ve/veya il müdürlüğü tarafından askıda ilan ve internet aracılığı ile 10 takvim günü görüşe açılır. Bakanlıkça proje ile ilgili karar alma sürecinde bu görüşler de değerlendirilir. Bakanlık halktan gelen görüşler doğrultusunda, rapor içeriğinde gerekli eksikliklerin tamamlanmasını, ek çalışmalar yapılmasını ya da Komisyonun yeniden toplanmasını isteyebilir. Nihai ÇED raporu ve eklerinin proje sahibinin taahhüdü altında olduğunu belirten taahhüt yazısı ve taahhüdü imzalayan yetkilinin noter onaylı imza sirküleri ile ticari sicil gazetesi 5 iş günü içerisinde Bakanlığa sunulur... (3) Bakanlık, Komisyon çalışmalarını ve halkın görüşlerini dikkate alarak proje için "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı verir. Verilen karar görüşü alınan komisyon üyesi kurum/kuruluşlara, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirilir. (4) Proje için verilen "ÇED Olumlu" ya da "ÇED Olumsuz" kararı, karar tarihinden itibaren Bakanlık ve il müdürlüğü internet sitesinde süresiz, askıda 30 takvim günü ilan edilerek halka duyurulur." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Çevresel etki değerlendirmesi ile gerçekleştirilmesi planlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ya da olumsuz etkilerinin belirlendiği, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin irdelendiği, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirildiği, ayrıca projelerin uygulanmasının izlendiği ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaların belirlendiği bir süreç öngörülmüş olup, projenin gerçekleştirileceği yer ile alternatif alanlar belirlenerek projenin hizmet amacı, önem ve gerekliliği kapsamında yerin ve etki alanının çevresel özellikleri, çevresel etkiler ve alınacak önlemlerin tartışılması, faaliyet yerinin belirlenmesinde ise, faaliyetin büyüklüğü, amacı, ulaşım, iklim, toprağın ve çevrenin özellikleri, olası etkiler ve etkilerin azami giderilme olanakları gibi unsurların etkili olması, bu bağlamda, sürdürülebilir kalkınma ve sürdürülebilir çevre dengesinin sağlanması yolunda belirtilen nitelikteki bir faaliyete en uygun yerin seçilmesi esastır. Diğer yandan; ÇED sürecinde verilen kararların iptali istemiyle açılacak davalarda, ÇED kararlarının bir bütün olarak çevresel etkilerinin irdelenmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarında, H17-d4 pafta, 116,16 ha sınırları içerisinde Koza Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan S:201001197 ruhsat numaralı " *Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi*" hakkında, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği'nin 14'üncü maddesi gereğince davalı idarece 17/09/2025 tarihinde internet sitesinde yayımlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu" kararının verildiği, davacı tarafından anılan kararın iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlığın çözümü teknik yönden yerinde keşif ve bilirkişi incelemesi yaptırılmasını gerektirdiğinden, 13/02/2026 tarihinde mahallinde yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi neticesinde düzenlenen ve ayrıntısı dosya kapsamında yer alan 27/04/2026 tarihli bilirkişi raporunda özetle; " *Serçiler ve Terziler Köyü Civarının Meteorolojik Açidan İrdelenmesi ve Bu Bölgede Yapılacak Olan Madencilik Faaliyetlerin Meteorolojik Özelliklere Etkileri Açısından Değerlendirilmesi*:...Dosyasında mevcut Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarında, H17-d4 pafta, 116,16 ha sınırları içerisinde Türk (Koza) Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan S:201001197 ruhsat numaralı 'Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi' hakkında, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca verilen ve 17/09/2025 tarihinde internet sitesinde yayımlanan 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu' kararı raporunda mevcut projede belirtilen bölgeye ait diğer meteorolojik elemanlar ile birlikte, yağış durumları, rüzgâr değerleri ve analizi, rüzgar esme sayıları, yağış basınç

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

nem, buharlaşma verileri tam olarak belirtildiği ve yeterli olduğu ancak son 5 yıl ve son 10 yıllık veriler ile de çalışılmasının daha anlamlı olacağı, böylece bölgeye daha yakın yeni yapılan istasyonlardan da veri alınabileceği, Çanakkale iline ait yağış tekerrür diyagramının ÇED Raporunda mevcut olduğu ancak bu grafik ile ilgili en son zamanlı örnek veriler kullanılabileceği daha uygun olacağına kanaat getirilmiştir.. Bu verilerin Meteoroloji Genel Müdürlüğünden alındığı ve geçerli olduğu, projede meteoroloji mühendisinin bulunduğu tespit edilmiştir... Dava konusu mevcut projede siyanür ve yüksek miktarda sülfürik asit kullanımı, ağır metal sızıntıları olmayacağı için bu elementlerin sebep olabileceği etkenler bu raporda dışarıda bırakılmıştır. Yukarıda belirtilen altın madenciliğinin başlıca çevresel etkileri ve bu etkilerin azaltılması için sürdürülebilir madencilik uygulamalarının ve sıkı denetimlerin uygulanması hayati önem taşımaktadır. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına ve diğer ilgili kurumlara çok önemli görevler düşmektedir. Mevcut projenin meteorolojik açıdan olumsuz etkisinin olmayacağı kanısına varılmıştır. **Çanakkale İli, Merkez İlçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarı, S:201001197 Ruhsatlı Sahada Türk (Koza) Altın İşletmeleri A.Ş. Tarafından Yapılması Planlanan 'Altın-Gümüş Madeni Projesi' nin Madencilik Faaliyetleri İtibarıyla Etkilerinin Değerlendirilmesi:**...Davaya konu rapor ve eklerinde bulunan belgeler incelendiğinde, raporda altın gümüş yer üstü (açık işletme) maden ocağının, basamak şev açılarının 60 derece olacağı beyan edilmiş olmasına rağmen patlatma delik eğimlerinin 90 derece olarak beyan edilmiştir. Basamak şev eğimlerinin kaya mekaniği testlerinden sonra belirlenen parametrelere göre eğimlerinin yapılması gerekmektedir, maden ocağının basamak şev açılarının beyan edilenden daha fazla olmasının şev kaymalarına neden olacağı, bunun da iş kazalarına sebebiyet vereceği ve bu kaymalar nedeniyle çevre şartlarının da olumsuz etkileneceği aşikardır. Ayrıca maden ocağında basamak boyları 10 metre olarak beyan edilmiş fakat patlatma hesaplarında 5 metre olarak alınmış olup buna göre hesaplamalar yapılmıştır. Bu hesaplanan delik boyundan daha fazla olmasının, daha fazla patlayıcı kullanılmasına neden olacağı, daha fazla patlayıcı kullanılmasının da daha fazla titreşime ve hava şokuna sebebiyet vereceği, bunun da hem çevresel şartlar hem de iş güvenliği açısından daha olumsuz etkilenmesine neden olacaktır. Ayrıca müdahil şirket tarafından yapılan Raporun Ek-14'ünde bulunan şev stabilize analiz raporunda pasa şev açısı 24 derece olarak belirtilmiş olup rapor içerisindeki hesaplamada 30-32 derece olarak alınmıştır. Bu pasa şev açılarının daha yüksek olmasının şev kaymalarına neden olacağı, bunun da yine iş sağlığı ve güvenliğine ve çevresel şartlara olumsuz etkileri olacaktır. Davaya konu altın-gümüş madeni kapsamında yapılan raporun hazırlanması nedeniyle, yapılan projenin teknik ve bilimsel yönden yetersiz olduğu, bu nedenle hazırlanan ÇED raporunun teknik ve bilimsel yönden uygun olmadığı anlaşılmaktadır. Davaya konu ÇED raporunun madencilik konusunda yeterli ve doğru değerlendirmeleri barındırmadığı, rapor ve rapor içeriğinde mevzuata ve bilimsel esaslara uygun olmayan eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir...**Çanakkale İli, Merkez İlçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarı, S:201001197 Ruhsatlı Sahada Türk (Koza) Altın İşletmeleri A.Ş. Tarafından Yapılması Planlanan 'Altın-Gümüş Madeni Projesi' nin Jeolojik ve Hidrojeolojik Açıdan Değerlendirilmesi:**...Sahanın depremselliği 18 Mart 2018 tarih ve 30364 sayılı (mükerrer) Resmî Gazete'de yayımlanan ve 1 Ocak 2019 tarihinde yürürlüğe giren haritaya göre yüksek risk sınıfına girmektedir. Projede varsayımsal olarak PGA 475 (50 yılda aşılma olasılığı %10) 0.297 g olarak, ZB zemin sınıfı, DD-2 deprem düzeyi için SDS 0,629 olarak belirlenmiştir. Oysa bölgenin 7.0 ve üzeri bir deprem potansiyeli olduğu geçmiş yıllardaki depremlerden bilinmekte olup, tasarımların buna göre yapılması gerektiği, tektonik olarak bu kadar hareketli bir zemine sızdırmazlığı jeolojik olarak garanti etmek oldukça güçtür. **Jeolojik inceleme:**... Proje ile ilgili ÇED raporu ve ekleri, kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri ayrıntılı olarak birlikte incelenmiştir. Öncelikle konunun anlaşılması açısından bölgenin jeolojisi öncel araştırmacılar tarafından da yararlanarak kısaca özetlenmiş, daha sonra tespit ve değerlendirmelerde bulunulmuştur. ÇED raporu ve ekleri mevzuata uygun, genel standartlar çerçevesinde tamamlanmasına karşın, bilimsel eksiklikler içerdiği, jeolojik literatürün çoğu derleme niteliğinde olduğu, sahanın öneminden dolayı küçük ölçekli detay jeoloji haritalarının eksik olduğu, jeolojik risklerin ve kümülatif etkilerinin göz ardı edildiği değerlendirilmektedir. Proje alanlarına en yakın yerleşim yerleri, ÇED Alanı-I 'in kuzeybatısında bulunan Terziler köyü ve ÇED Alanı-I 'in kuzeydoğusunda bulunan Serçiler köyüdür. Serçiler köyündeki konutun

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

(Ahır) ÇED-1'e uzaklığı 1,9 km, eski yerleşimdeki konutun ise 0,02 km'dir. Ayrıca ÇED Alanı-2'nin doğu sınırına 133 m mesafede Serçiler köyüne bağlı bir yapı bulunmaktadır. Terziler köyündeki konutun (Ahır) ÇED-1'e mesafesi 0,8 km dir. Çiftlikdere köyündeki konutun ÇED-1'e mesafesi 2,5 km, Karapınar köyündeki yapının ÇED - 2'ye 3,1 km, Yeniköydeki konutun ÇED-2'ye mesafesi ise yaklaşık 2.0 km civarındadır. Atikhisar barajı ise proje sahasına yaklaşık 1,4 km mesafede yer almakta olup, 28/10/2017 tarih ve 30224 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik'in 11 ve 12'nci maddeleri ile belirtilen orta ve uzun mesafeli koruma alanı içerisinde kalmaktadır. Terziler ve Çiftlikdere Çayları (Ekşiçay), proje alanı yakınından geçerek Sarıçay ile birleşmekte ve bu karışımdan kısa bir süre sonra da Atikhisar rezervuarına karışmaktadırlar. Sarıçay, barajdan yaklaşık 10 km sonra denize dökülmektedir. Bölge, yoğun bir kırık ve çatlak (fay) sistemine sahiptir. Jeolojik birimler (özellikle volkanitler) çok gözenekli ve kırıklıdır. Herhangi bir sızıntı (ağır metal yüklü sular) durumunda, bu suyun nereye gideceğini kontrol edilmeyebilir. Fay hatlarının kirliliği Atikhisar Barajına, hatta kilometrelerce ötedeki içme suyu kaynaklarına veya tarım arazilerine iletme riski bulunmaktadır. Bölge, aktif fay hatlarıyla bölünmüş, yüksek geçirimli, asit üretmeye meyilli ve ağır metal açısından zengin, jeolojik olarak oldukça hareketli ve hassas bir yapıya sahiptir. Proje, yeraltı suyu rejimini bozması, içme suyu havzası koruma alanında kalması ve kontrol edilemeyen kirlilik yayılımı riski nedeniyle 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu'nun temel koruma ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir. Proje alanı yakın çevresinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı Çanakkale Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 28/06/2018 tarihli ve 4771 sayılı Kararına göre iki ayrı arkeolojik sit alanı bulunmaktadır. Bu alanlardan ilki, 3. derece arkeolojik sit alanı olan ve EOK Depolama Alanının bulunduğu ÇED Alanı 2'nin güney sınırının hemen dışında yer alan Tepetarlar Yerleşimi 3. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır. Diğer alan ise, ÇED Alanı-2'nin yaklaşık 350 m güneybatısında yer alan Madenkaya Kalesi 1. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır. Planlanan faaliyetler kapsamında bu alanlarda herhangi bir çalışma yapılmayacağı beyan edilmiş, ancak bu eserlerin madenin çevresel risk etki alanından nasıl korunacağı ile ilgili somut bir bilgiye ulaşılamamıştır... Madencilik teknik olarak her yerde yapılabilir, ancak jeolojik risklerin maliyeti ve çevresel geri dönüşü olmayan zararları bazen işletilmemesi kararına temel oluşturur. Serçiler-Terziler (Türk Altın) sahası özelinde bu durum söz konusudur. Projede sunulan teknik veriler ve jeolojik analizler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, projenin hayata geçirilmesinin son derece riskli olduğu ve çevresel güvenlik açısından dikkate alınması gereken ciddi jeolojik riskler barındırmaktadır. Ayrıca çok hareketli zemin (deprem riski), çok asidik kayaç (kimyasal risk), çok geçirimli yapı (su kirliliği) ve çok dik topoğrafyanın (heyelan riski) varlığı ve projenin jeolojik, teknik ve bilimsel eksiklikler içermesi nedeniyle yapılmasını kısıtlamaktadır. Bu veriler ışığında, kamu yararı ve çevre sağlığı öncelikli kılındığında projenin uygun olmadığı sonucu ortaya çıkmaktadır....

Hidrojeolojik inceleme:... Dava konusu Çanakkale ili, Merkez ilçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarında, H17-d4 pafta sınırları içerisinde gerçekleştirilmesi planlanan altın-gümüş madeni açık ocak işletmesi projesine ilişkin ÇED raporu ve ekinde sunulan teknik dokümanların hidrojeolojik açıdan incelemesinde; 1. ÇED raporu ve eklerinde gözlem kuyularına ait yeraltı suyu seviyesi ve su kalitesi verilerinin bulunduğu anlaşılmakla birlikte, bu verilerin hidrojeolojik modelleme çalışmalarında kullanımına, model kalibrasyonuna ve yeraltı suyu sistemini temsil etme yeterliliğine ilişkin açıklamaların yetersiz olduğu, 2. Kirletici taşınımına ilişkin analizlerin varsayımsal yaklaşımlara dayandığı, model sonuçlarında kirletici yükün alıcı ortama ulaşabildiğinin kabul edildiği ve bu nedenle yeraltı suyu kirlenme riskinin ortadan kaldırıldığı bilimsel olarak gösterilemediği, 3. Açık ocak, pasa sahası, cevher stok alanı ve diğer depolama alanlarından kaynaklanabilecek kirletici oluşumu ve yeraltı suyu ile taşınım süreçlerinin yeterli hidrojeolojik ve hidrojeokimyasal analizlerle ortaya konulmadığı, bu sahaların yeraltı suyu sistemi üzerindeki etkilerinin eksik değerlendirildiği, 4. İlgili kurum görüşlerinde asit kaya drenajı ve ağır metal çözünürlüğüne bağlı olarak yeraltı suyu kalitesi üzerinde olumsuz etkiler oluşabileceği belirtilmiş olmasına rağmen, bu risklerin nicel ve bütüncül bir yaklaşımla analiz edilmediği, 5. Proje alanı ile aynı havza içerisinde bulunan diğer ruhsat sahalarının yeraltı suyu sistemi üzerindeki etkilerinin birlikte oluşturacağı kümülatif etkilerin değerlendirilmediği ve havza bazlı hidrojeolojik yaklaşımın ortaya konulmadığı, 6. Yüzeysel akışın

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

yönlendirilmesine yönelik planlanan müdahalelerin yeraltı suyu beslenimi, infiltrasyon süreçleri ve kirletici taşınımı üzerindeki etkilerinin yeterli düzeyde analiz edilmediği, yüzey suyu–yeraltı suyu etkileşiminin bütüncül olarak değerlendirilmediği, 7. Atıkhisar Barajı'nın proje sahasına orta ve uzun mesafeli koruma alanları içerisinde yer aldığı dikkate alındığında, yeraltı suyu ve yüzeysel akış süreçleri aracılığıyla kirletici taşınımı açısından etkilenme potansiyelinin bulunduğu, ancak bu etkileşimin ÇED raporunda yeterli ve güvenilir bir şekilde ortaya konulmadığı, 8. Ek-8 kapsamında elde edilen hidrojeolojik verilerin sınırlı süreli saha çalışmalarına dayanması ve uzun dönemli izleme verileri ile desteklenmemesi nedeniyle, Ek-9 kapsamında oluşturulan yeraltı suyu akım ve kirletici taşınım modelinin kalibrasyon ve doğrulama açısından yeterli bilimsel güvenilirliği sağlamadığı, 9. Ek-10 kapsamında ortaya konulan jeokimyasal karakterizasyon sonuçlarında asit kaya drenajı potansiyeli ve düşük pH değerlerine bağlı metal çözünürlüğü riski belirlenmiş olmasına rağmen, bu süreçlerin yeraltı suyu sistemi üzerindeki uzun vadeli etkilerinin hidrojeolojik modelleme ile yeterli düzeyde entegre edilmediği ve ihtiyatlı senaryolar kapsamında değerlendirilmediği gerekçeleri uyarınca; ÇED raporu ve ekinde sunulan teknik dokümanlar hidrojeolojik açıdan mevzuata ve bilimsel esaslara uygun olarak hazırlanmadığı değerlendirilmiştir. Sonuç olarak; dava konusu ÇED raporunun hidrojeolojik konular açısından yeterli değerlendirmeleri içermediği rapor ve eklerinde mevzuata ve bilimsel esaslara uygun olmayan eksiklikler bulunduğu tespit edilmiştir... **Çanakkale İli, Merkez İlçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarı, S:201001197 Ruhsatlı Sahada Türk (Koz) Altın İşletmeleri A.Ş. Tarafından Yapılması Planlanan 'Altın-Gümüş Madeni Projesi' nin Ekolojik, Faunistik ve Ormancılık Yönünden Değerlendirilmesi:**... Proje yeri ulusal ya da uluslararası herhangi bir korunan alan içerisinde bulunmamaktadır. Bununla birlikte proje alanı, Çanakkale ilinde yer alan ve şehrin en önemli içme suyu kaynağı olan Atıkhisar Barajı'nın orta ve uzun mesafeli koruma alanı içerisinde yer almaktadır. ÇED alanının 28,62 ha'lık kısmı (ÇED Alanı-1 içerisinde yer alan açık ocak işletme sahası) orta mesafeli koruma alanı içerisinde, 87,54 ha'lık kısmı ise (ÇED Alanı-1'in geri kalanı ve ÇED Alanı-2'nin tamamı) uzun mesafeli koruma alanı içerisinde kalmaktadır. Proje konum değerlendirmesinde bu durum belirtilmiş olmasına rağmen ve dolayısıyla çevresel etkilerin bu unsura göre de değerlendirilmesi gerekirken bunun ÇED raporunda yapılmadığı görülmektedir. Fauna türleri açısından gerekli çalışmalar yapılmış, tür tespitlerinde bulunulmuştur. Buna karşın yapılan tüm değerlendirmelerde, izleme planlarında da görülmektedir ki Atıkhisar Barajı ve bu alanı kullanan türler özelinde bir koruma çalışması yapılmamış bu durum eksiklik olarak tespit edilmiştir. Örneğin su samuru gibi temiz suyun da gösterge türü olan bir fauna elemanının alanda yayılış gösterdiği ÇED Raporu Ek 6'da belirtilmiş olmasına karşın izleme tablolarında ve kritik tür tablolarında bu türle ilgili tedbir ve risk matrisine yer verilmemiştir. Yine Atıkhisar Barajı gibi önemli bir sulak alanda sadece gri balıkçıl ve pelikan dışında sokuşu tespiti yapılmamıştır. Çeşitli kaynaklarda en az 40-50 sokuşunun yayılış gösterdiğinin bilindiği bu alanda iki türün tespit edilmiş olması yine bu alanın gözlemlerinin yetersiz olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca ÇED Raporu EK 6'da fauna için yapılan izleme planlarında tür özelinde bir değerlendirme yapılmamış, izlemelerin tüm taksonomik gruplarda yapılması önerilmiştir. Oysaki sahadaki ekosistemler temsil eden ve nesli tehdit altındaki kritik türleri de içeren tür ve alan bazında bir izleme planı yapılması proje inşaa ve işletme aşamasındaki etkilerin somut bir şekilde görülmesi açısından da çok daha önem arz etmektedir. Sonuç olarak; dava konusu proje kapsamında hazırlanmış olan ÇED Raporu ve ekleri, çevresel etkileri ve alınacak önlemleri mevzuatın öngördüğü genel standartlar çerçevesinde şeklen içermiş olsa da, projede ekolojik ve faunistik açıdan tür tespitlerinde eksiklikler bulunmakta, izleme planları yetersiz ve muğlak kalmaktadır. Ayrıca alan koruma açısından da Atıkhisar Barajına olan etkilerin yeterince değerlendirilmediği görülmektedir. Bu çerçevede, söz konusu faaliyetin mevcut ÇED Raporu ile ekolojik unsurlar ve fauna üzerinde "geri döndürülemez etkiler" oluşturma riskinin bilimsel kesinlikle bertaraf edilemediği mütalaa edilmektedir. **Çanakkale İli, Merkez İlçesi, Serçiler ve Terziler Köyü civarı, S:201001197 Ruhsatlı Sahada Türk (Koz) Altın İşletmeleri A.Ş. Tarafından Yapılması Planlanan 'Altın-Gümüş Madeni Projesi' nin Çevresel Etkilerinin Değerlendirilmesi:**... Proje kapsamında sunulan teknik veriler, jeokimyasal modellemeler ve sahanın hidrojeolojik hassasiyeti bütüncül olarak analiz edildiğinde, çevresel risklerin yönetilebilirliği noktasında aşağıdaki temel teknik

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

eksiklikler tespit edilmiştir: **Atık Karakterizasyonu ve Veri Yetersizliği:* İşletme ömrü boyunca açığa çıkacak olan yaklaşık 10.202.831 ton ekonomik olmayan kayacın (EOK/pasa) jeokimyasal analizlerinde, numunelerin %87,5'inin (70 adet) "Potansiyel Asit Üreten" (PAÜ) karakterde olduğu ve mevzuat uyarınca "tehlikeli atık" statüsünde yer aldığı bizzat raporlanmıştır. Bu denli yüksek kimyasal kirlilik potansiyeline sahip devasa bir kütlenin uzun vadeli asit üretim ve metal salınım davranışını simüle eden kinetik testlerin sadece 7 adet numune ile sınırlı tutulması, sahanın jeokimyasal heterojenliğini temsil etmekte ve kirlilik yükü tahminlerinde bilimsel kesinlik sağlamakta kısıtlı bir veri seti olarak değerlendirilmiştir. **Kronik Oksidasyon ve Uzun Vadeli Havza Riskleri:* İşletme sonrası açık ocağın bir "ocak gölüne" dönüşeceği ve bu gölün denge kotuna ulaşmasının 44 ile 70 yıl arasında süreceği öngörülmüştür. Bu on yıllar sürecektir dolmuş aşamasında, ocak şevlerinde açıkta kalacak olan sülfürlü birimlerin atmosferik şartlarla sürekli teması sonucu oluşacak kronik oksidasyon süreci ve ağır metal liçi riskine karşı, raporda somut performans kriterlerine dayalı bir 'Uzun Vadeli Yönetim Planı' sunulmadığı görülmüştür. **Belirsiz Performans Kriterleri ve Denetim Güçlüğü:* Kapatma sonrası dönemde pasadan kaynaklanacak sızıntı sularının yönetimi için kullanılan "minimize edilene kadar" ifadesinin karşılığı olan sayısal bir debi eşiği veya hedef konsantrasyon tanımlanmamıştır. **Sayısal kriterlerin eksikliği,* koruma önlemlerinin başarısının bilimsel olarak denetlenmesini ve saha performansının ölçülmesini teknik açıdan imkânsız kılmaktadır. **Operasyonel Risk Yönetimi ve Deşarj Güvenliği:* Proje sahasının baraj gölü rezervuarına kuş uçuşu sadece 1,4 km mesafede bulunması, havza su güvenliği açısından "sıfır hata" prensibini zorunlu kılmaktadır. Ancak arıtma tesisinin veya 5 km uzunluğundaki deşarj hattının işletilmesi sırasında oluşabilecek mekanik arızalar veya ekstrem meteorolojik olaylar (feyezan) durumunda, asidik suların baraj havzasına karışmasını %100 engelleyecek yedekli "sıfır deşarj" senaryolarının rapor kapsamında yeterli operasyonel derinlikte detaylandırılmadığı saptanmıştır. **Hava Kalitesi İzleme Programındaki Temsiliyet Sorunu:* AERMOD modelleme sonuçları, kümülatif senaryoda 24 saatlik PM10 konsantrasyonlarının yasal sınır değeri 436 kez aşacağını doğrulamaktadır. Günlük süreklilik arz eden patlatma ve kazı faaliyetlerinin yarattığı anlık emisyonların ve ağır metal içerikli toz yayılımının takibi için öngörülen 'ayda bir' ölçüm sıklığının, çevre mühendisliği prensipleri çerçevesinde kirliliği zamanında tespit edip durduracak bir "erken uyarı sistemi" niteliği taşımadığı değerlendirilmektedir. Nihai Teknik Kanaat: ÇED Raporu ve ekleri, çevresel etkileri ve alınacak önlemleri mevzuatın öngördüğü genel standartlar çerçevesinde şeklen tanımlamış olsa da; projenin yüksek asit maden drenajı potansiyeli, yarım asrı aşan ocak gölü kirlilik baskısı ve içme suyu havzasının kritik konumu birlikte değerlendirildiğinde; sunulan önlemlerin sürdürülebilirliği ve kümülatif risklerin nicel olarak yönetilebilirliği hususunda yeterli bir teknik güvence oluşmadığı sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede, söz konusu faaliyetin mevcut teknik kurgusuyla havza su kalitesi üzerinde 'geri döndürülemez etkiler' oluşturma riskinin bilimsel kesinlikle bertaraf edilemediği mütalaa edilmektedir. **Türk (Koza) Altın İşletmeleri A.Ş. Çanakkale İli Merkez İlçesi Serçiler ve Terzileri Mahalleri Civarı Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletme Projesinin (S: 201001197 Numaralı İşletme Ruhsat Sahası) Tarım Arazileri ve Bitki Örtüsüne Etkilerinin ÇED Raporu ve Ekleri İtibarıyla Değerlendirilmesi:...** Dava konusu ÇED raporu içeriğinde; 1. İstikşafi mahiyette hazırlanan ve en az 35 sene önceki genelleştirilmiş veri ve bilgilere göre davalı arazilerin özelliklerinin belirtilmesi, 2. Davalı alanlarda yürütülen arazi çalışmalarının sonuçlarına göre belirlenen toprak özelliklerinin, bildirilen Büyük Toprak Grubunu tanımlamaması, 3. ÇED raporu içeriğinde ve Toprak Koruma Projesi kapsamında Arazi Kullanım Kabiliyet sınıflarına göre yapılan değerlendirmelerin, keşif esnasında gezilip görülen alanlardaki tespitler ile uyarlılık göstermemesi, 4. Davalı alanlar ile ilgili yapılan değerlendirmelerde, mevzuat hükümleri uyarınca 'Etkili Toprak Derinliğinin' ve proje alanı ve çevresindeki tarım alanlarının eğimlerinin ayrı ayrı belirlenmemesi, 5. Davalı alanların kirlilik durumlarının değerlendirilmesinde, davalı arazilerin sadece 'toplam ağır metal' içeriklerinin belirlenmesi, 'yarayışlı veya alınabilir ağır metal' içeriklerinin belirlenmemesi, 6. Proje alanı topraklarının kalitesinin değerlendirilmesi için ölçülen veya belirlenen özellikler ile uygulanan yöntemlerin yeterli olmaması, 7. Toprak Koruma Projesinin anılan mevzuat hükümlerine ve talimata uygun olarak hazırlanmaması, 8. Planlanan faaliyetin çevresindeki tarım alanlarına etkisinin tartışılarak – değerlendirilmemesi, olası zararlara karşı

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

önlemlerin belirtilmemesi – taahhüt edilmemesi,9. Davalı alanlardaki ve çevresindeki tarım alanlarının tarımsal bütünlüklerinin bulunması gerekçeleri uyarınca;dava konusu ÇED raporunun, proje alanı ve çevresinin tarımsal özellikleri ve arazi nitelikleri ile ilgili bölümlerinin mevzuata ve bilimsel esaslara uygun olarak hazırlanmadığı anlaşılmıştır. Sonuç olarak; 29/07/2022 tarih ve 31907 sayılı R.G.'de yayımlanan 'Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği' İkinci Bölüm, Yetki kenar başlığı madde 5/a 'Projenin gerçekleştirilmesinin ilgili mevzuat bakımından uygun olmadığına tespiti halinde, ÇED süreci aşamasına bakılmaksızın sonlandırılır. ÇED sürecinin sonlandırıldığı Bakanlık ve il müdürlüğü internet sayfasından ilan edilir.' hükmü uyarınca, dava konusu ÇED raporunun tarımsal konular ile ilgili bölümlerinde; bilimsel olarak eksiklik veya yetersizlikler ile mevzuata aykırılıkların görülmesi nedeniyle uygun olmadığı düşünülmektedir. **Sonuç olarak;** Türk (Koz) Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından gerçekleştirilmesi planlanan S:201001197 ruhsat numaralı 'Altın-Gümüş Madeni Açık Ocak İşletmesi Projesi' ile mezkûr ÇED Raporu ve yukarıdaki ilgili bölümlerde (meteorolojik etkiler dışında) belirtilen gerekçeler birlikte değerlendirildiğinde; teknik bilgi ve tecrübe gerektiren uygulamalarda bilimsel yaklaşım hataları ve içeriğinde yetersizliklerin olduğu, niteliği itibarıyla korumacı yaklaşımın sergilenmesi ve olası olumsuz etkilere karşı tedbirlerin alınması konusunda ciddiyetin korunması gerektiği kanun ve yönetmeliklerde açık olduğu halde koruma tedbirlerinin nasıl gerçekleştirileceği ile belirsizliklerin olması, içeriğinde sunulan konular ile ilgili değerlendirme ve tartışmaların yeterli ve usulüne uygun yapılmadığı ve ilgili mevzuata uygunluk hususunda eksikliklerin olduğu değerlendirilmiştir. Belirtilen gerekçeler uyarınca anılan projenin uygulanmasında kamu yararı olmadığı değerlendirilmektedir." şeklinde tespit ve görüşlere yer verilmiştir.

Taraflara tebliğ edilen bilirkişi raporuna davalı idare ve davalı idare yanında müdahil tarafından itiraz edilmiş ise de, bu itirazlar raporun dayandığı bilimsel ve teknik veriler karşısında bilirkişi raporunu kusurlandırıcı nitelikte görülmemiş olup bilirkişi raporunda yer alan açıklamalar, yapılan analizler, ulaşılan sonuçlar ve kanaatler hükme esas alınabilecek nitelikte bulunmuştur.

Bu durumda, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri, yapılan açıklamalar, dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgeler ile bilirkişi raporu birlikte değerlendirildiğinde; mevcut projenin meteorolojik açıdan olumsuz etkisinin olmayacağı anlaşılmakla birlikte, meteorolojik etkileri dışında teknik ve bilimsel yönden yetersiz olduğu, olası olumsuz etkilere karşı koruma tedbirlerinin nasıl gerçekleştirileceği ile ilgili belirsizlikler içerdiği, bilirkişi raporunda belirtilen eksikliklerin ÇED raporunu, dolayısıyla ÇED olumlu kararını sakatlayıcı nitelikte önemli eksiklikler olduğu anlaşıldığından, dava konusu ÇED olumlu kararında hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle,

1-Dava konusu işlemin **iptaline,**

2-Aşağıda dökümü yapılan ve davacı tarafından karşılanan toplam 1.689,30-TL yargılama giderinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

3-Kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 30.000,00-TL avukatlık ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine,

4-Hazineden karşılanan 63.000,00-TL bilirkişi ücreti ile 2.500,00-TL keşif araç ücretinin davada haksız çıkan davalı idareden tahsili için kararın kesinleşmesinden sonra ilgili dairesine müzekkere yazılmasına,

5-Aşağıda dökümü yapılan ve davalı yanında müdahil Türk Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından harcanan 930,40-TL yargılama giderinin anılan müdahil üzerinde bırakılmasına,

6-Aşağıda dökümü yapılan ve davacı yanında müdahil İDA Dayanışma Derneği tarafından harcanan 1.765,40-TL yargılama giderinin davalı idare tarafından anılan müdahile ödenmesine,

7-Aşağıda dökümü yapılan ve davacı yanında müdahil TMMOB Mimarlar Odası Çanakkale Şubesi tarafından harcanan 782,00-TL yargılama giderinin davalı idare tarafından anılan müdahile ödenmesine,

T.C.
ÇANAKKALE
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

8- Yürütmenin durdurulması istemi hakkında nihai bir karar verilmediğinden kullanılmayan 1.013,90-TL YD harcının istemi halinde davacıya iadesine,

9- Bu aşamada davacı tarafından peşin olarak yatırılması gereken keşif harcı ödenmediğinden henüz yargılama gideri niteliği kazanmamış olup, bu itibarla, söz konusu harcın yargılama giderleri üzerinde bırakılan idareden tahsili yoluna gidilmesi idareyi harç yükümlüsü haline getireceğinden, anılan harcın tahsili yönünden harçtan muaf davalı idareye müzekkere yazılmasına yer olmadığına,

10- Davalı yanında müdahil Türk Altın İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından yetki belgesi için fazladan yatırıldığı anlaşılan 104,00-TL vekalet harcının istemi halinde anılan müdahile iadesine,

11- Artan gider avansının talep edilmesi halinde derhal, talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesinden sonra re'sen yatırırlara iadesine,

12-2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesi uyarınca kararın tebliğini izleyen günden itibaren (15) gün içerisinde Danıştaya temyiz yolu açık olmak üzere, 12/06/2026 tarihinde usulde oy çoğunluğuyla, esasta oy birliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye
		
		
		
	X	

YARGILAMA GİDERLERİ (Davacı) _____ :

Başvuru Harcı	:	615,40 TL
Karar Harcı	:	615,40 TL
Vekalet Harcı	:	87,50TL
Posta Gideri	:	371,00 TL
TOPLAM	:	1.689,30 TL

YARGILAMA GİDERLERİ (Müdahil Türk Altın İşletmeleri A.Ş.) :

Başvuru Harcı	:	615,40 TL
Vekalet Harcı (x2)	:	175,00 TL
Posta Gideri	:	140,00 TL
TOPLAM	:	930,40 TL

YARGILAMA GİDERLERİ (Müdahil İDA Dayanışma Derneği) :

Başvuru Harcı	:	615,40 TL
Posta Gideri	:	1.150,00 TL
TOPLAM	:	1.765,40 TL

T.C.
ÇANAKKALE
1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070
KARAR NO : 2026/662

YARGILAMA GİDERLERİ (Müdahil TMMOB

Mimarlar Odası Çanakkale Şubesi) :

Başvuru Harcı	:	732,00 TL
Posta Gideri	:	50,00 TL
TOPLAM	:	782,00 TL

KARŞI OY:

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 31'inci maddesinde, üçüncü kişilerin davaya katılma isteminde bulunması durumunda Hukuk Muhakemeleri Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiş; anılan Kanun'un 66'ncı maddesinde, üçüncü kişinin, davayı kazanmasında hukuki yararının bulunup bulunmaması yanında ve ona yardımcı olmak amacıyla, davaya müdahale edebileceği kuralına yer verilmiştir.

Üçüncü kişinin, görülmekte olan bir davaya taraflardan biri yanında katılabilmesi; davacı ya da davalı konumunda olmamasına karşın, tarafı olmadığı bir davanın sonucundan etkilenme durumunun varlığı hâlinde mümkündür. İctihatlarımız üçüncü kişinin hakkı veya borcundaki etkilenmenin, görülmekte olan davanın, yanında katılmak istediği tarafın aleyhine sonuçlanması durumunda, yanında katılmak istediği tarafın kendisine rücu etmesi veya hukuki durumunu etkileyen bir tasarrufta bulunması şeklinde gerçekleşeceği yönündedir. Bu nedenle, davaya müdahale yoluyla hakkı veya borcu, davanın sonucuna bağlı olan üçüncü kişinin, yanında katıldığı tarafla birlikte yargılamaya katkı sağlaması amaçlanmaktadır. Buna karşın, **davaya müdahale kurumu, dava açma hakkı yerine kullanılan seçimlik bir hak ya da dava süresi geçirilen hâllerde üçüncü kişiye mahkeme önünde iddia ve savunmada bulunma fırsatı verilmesini öngören bir kurum niteliği taşımamaktadır.**

Bu itibarla, üçüncü kişinin görülmekte olan bir idari davaya taraflardan biri yanında katılabilmesi; tarafı olmadığı bir davanın, yanında katılmak istediği tarafın aleyhine sonuçlanmasına bağlı olarak hakkı veya borcunun etkilenmesi ve bununla birlikte **davaya katılmak isteyen üçüncü kişinin, uyuşmazlığın tarafı olmadığı için tek başına dava açma hakkından yoksun olması koşullarının varlığına bağlı bulunmaktadır.**

Uyuşmazlıkta; davaya müdahale talebinde bulunan TMMOB Mimarlar Odası Çanakkale Şubesinin ileri sürdüğü **menfaat ihlalinin, katılmak istediği davadan değil, doğrudan iptali istenilen işlemin kendisinden kaynaklandığı** ve anılan Odanın menfaatini ihlal eden bu işleme karşı ayrı dava açma hakkının bulunduğu kuşkusuzdur.

Bu durumda, dava konusu ÇED olumlu kararının iptali istemiyle tek başına dava açma hakkı olan müdahale talep edenin, bu hakkı kullanmayıp davacı yanında davaya müdahil olma isteminde bulunması davaya müdahale kurumunun amacına uygun düşmemektedir.

Nitekim; Danıştay 10. Dairesinin 12/12/2023 tarih ve E.2022/774 sayılı kararı ile Danıştay 8. Dairesinin 08/10/2025 tarih ve E.2025/4636-K.2025/7360 sayılı kararında yapılan değerlendirmeler de bu yöndedir.

Öte yandan, bu durumun, iptal kararlarının özgü niteliği ve objektif davalar olmasına ilişkin ilkelere de daha uygun olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, TMMOB Mimarlar Odası Çanakkale Şubesinin davacı yanında **davaya müdahil olma isteminin reddine** karar verilmesi gerektiği görüşü ile çoğunluk kararına usul yönünden katılmamaktayım.

Üye

T.C.

ÇANAKKALE

1. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/1070

KARAR NO : 2026/662

 e-imzalıdır